

Granskning av kommunens miljöarbete, mål och åtgärder

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av kommunens miljöarbete. Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen har ändamålsenliga och effektiva processer för att kunna följa upp fullmäktiges miljömål.

Revisorernas övergripande bedömning är kommunen arbetar på ett ändamålsenligt sätt med miljöfrågor och har effektiva processer för att bedöma miljörisker, mätning och uppföljning. Fullmäktiges miljömål är tydligt kommunicerade. Däremot finns det otydligheter i processen när miljömål ska tas fram och vilka åtgärder som ska göras.

De helägda bolagen Tornbergets Fastighetsförvaltnings AB och Haninge Bostäder AB arbetar systematiskt och ändamålsenligt med miljöfrågor. Tornberget har integrerat miljöfrågor i sin övergripande risk- och väsentlighetsanalys. Haninge Bostäder saknar en formaliserad process att inkludera miljörisker i bolagets risk- och väsentlighetsanalys.

Revisionen lämnar tre rekommenderar till kommunstyrelsen. Det är att förbättra och effektivisera dialogen om miljömål och miljörelaterade åtgärder med nämnder och bolag, att årsredovisningen inkluderar styrdokument utöver fullmäktiges mål och indikatorer samt att Haninge Bostäder ska ta med relevanta miljörisker i sin process för riskbedömning och internkontrollplan. Kommunstyrelseförvaltningen anser att det nya klimat- och miljöpolitiska programmet blir en viktig grund för en tydligare process kring uppföljning av mål och indikatorer inom miljöområdet.

Effektiv och tydlig dialog om miljömål och miljörelaterade åtgärder (punkt 1)

Kommunfullmäktiges mål "god livsmiljö för nuvarande och kommande generationer" mäts bland annat med indikatorn energieffektivisering i kommunal verksamhet (kWh per kvm). Målvärdet för indikator förändrades från 194 kWh/kvm (mål och budget 2016) till 160 kWh/kvm (mål och

budget 2017). Företrädare för Tornberget uppger att ändringen inte kommunicerats till dem.

Kommunfullmäktiges hållbarhetsberedning har gjort en extern utvärdering av relationen mellan kommunens styrdokument och miljömålen. Revisionen har tagit del av rapporten. Utvärderingen visade att styrningen är relativt svag med vagt formulerade miljömål, få indikatorer i styrdokument och otydligt hur dokumenten ska användas.

EY rekommenderar:

Att kommunstyrelsen säkerställer en effektiv och tydlig dialog med de nämnder och bolag som berörs av kommunens miljömål och miljörelaterade för att säkerställa effektivitet och långsiktighet i verksamhetsplanering och investeringar.

Kommunstyrelseförvaltningens svar:

Fullmäktiges mål och budgetbeslut delges samtliga nämnder och kommunens helägda bolag. I dokumentet framgår vilka mål, indikatorer och målvärden som gäller.

Förvaltningen samarbetar i hög utsträckning med berörda verksamheter med att följa upp indikatorer och mål, samt föreslå förändringar vid behov. Förvaltningen ser över hur processen kan förbättras.

Förslaget till nytt klimat- och miljöpolitiskt program motsvarar på flera punkter de synpunkter som revisionen har lämnat. Samtliga förvaltningar, kommunens fastighetsbolag och Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har bidragit till nytt klimat- och miljöpolitiskt program. Förslaget har varit ute på remiss och inkomna synpunkter har beaktats. Det finns förutsättningar för långsiktighet och effektivitet när det fastställda programmet integreras i kommunens styrmodell och styrprocess.

Utökad uppföljning av miljöområdet i årsredovisningen (punkt 2).

Hållbarhetsberedningens externa utvärdering redovisade att det finns behov av att samla miljöarbetet och förtydliga ansvaret för olika fokusområden. För att få bättre styrning av miljöfrågor behöver uppföljningsprocessen förtydligas med (fler) indikatorer och tydligare koppling mellan styrdokument och budgetfördelning behövs.

EY rekommenderar:

Att denna uppföljning (i kommunens årsredovisning) inte enbart omfattar huvudmålen indikatorer som är kopplade till dessa men även etappmålen med indikatorer.

Kommunstyrelseförvaltningens svar:

När kommunfullmäktige fastställt det nya klimat- och miljöpolitiska programmet kommer förvaltningen att planera för när och hur programmet

ska integreras i verksamhetsplanering och uppföljning. Grunden för uppföljning är de tidsangivelser för etappmål och indikatorer som finns i programmet. Uppföljning ska inte göras för kort tid efter att programmet har införts.

Exempel: Om programmet fastställs i början av hösten kan det användas i planeringen av 2018 års verksamhet. Den första återsrapporteringen blir i årsredovisning 2018.

Haninges Bostäders process för riskbedömning och väsentlighetsanalys (punkt 3)

EY konstaterar att Haninge Bostäder arbetar systematisk och ändamålsenligt med väsentliga miljöfrågor. Dock saknar bolaget en formaliserad process för att bedöma miljörisker inom ramen för bolagets väsentlighetsanalys eller arbete med intern kontrollplanen.

EY rekommenderar

Att Haninge Bostäder systematiserar sitt arbete med miljörelaterade risker och inkluderar dessa i sin verksamhetsövergripande process för riskbedömning och väsentlighetsanalys.

Kommunstyrelseförvaltningens svar:

Enligt Haninge Bostäders ägardirektiv står bolaget under kommunstyrelsens uppsiktsplikt via Haninge Kommun Holding AB. Kommunens reglemente för intern kontroll med tillhörande riktlinjer gäller för nämnder och kommunens bolag.

I kommunen finns en gemensam arbetsgrupp inom intern kontroll och styrning, med representanter från förvaltningarna och Tornberget, som bland annat förbättrar och informerar om metoder för riskbedömning och intern kontroll. Arbetsgruppen leds av kommunstyrelseförvaltningen, men Haninge Bostäder har inte varit representerad i gruppen. Kommunstyrelseförvaltningen kommer att bjuda in Haninge Bostäder till kommande möten.

Förvaltningen ska också erbjuda utbildning i risk- och väsentlighetsanalys och arbetet med att ta fram en internkontrollplan.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör